REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Podpisnik:Anja Kopac Mrak
Izdajatelj certifikata:sigov-ca
Serijska št. certifikata:3a 5e 92 74
Datum poteka certifikata:23.03.2018
Datum in čas podpisa:11:54, 13.05.2016
Referenčna številka:0010-43/2016/2

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 00
F: 01 369 78 32
E: gp.mddsz@gov.si
www.mddsz.gov.si

**DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
PREDSEDNIK
Šubičeva 4
1000 Ljubljana**

gp@dz-rs.si

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
Prejeto: 16 -05- 2016
Šifra: 020-05/16-424/3
Povezava: 172-02/16-1
EPA: EU:
Sign. zn.:
Kratica:

Številka: 0010-43/2016/2
Datum: 11. 5. 2016

Zadeva: Odgovor na poslansko vprašanje Suzane Lep Šimenko v zvezi z višino pokojnin

Spoštovani!

Dne 30.3.2016 sem prejela pisno poslansko vprašanje poslanke Suzane Lep Šimenko, ki se nanaša na višino pokojnin slovenskih upokojencev. Poslanka navaja, da statistični podatki kažejo, da se položaj slovenskih upokojencev poslabšuje. Glede na to, da je prag revščine definiran pri 596 evrih, podatki kažejo, da ima skorajda vsak drugi upokojenec pokojnino nižjo od navedenega zneska, kar pomeni, da skoraj vsak drugi upokojenec v Sloveniji živi na pragu revščine. Upokojencev z dopolnjeno pokojninsko dobo 40 let ali več je v Sloveniji le četrtina. Poslanka nadalje navaja, da bi 0,4 % uskladitev pokojnin sicer pomenila 19 mio evrov več za pokojninsko blagajno, po drugi strani pa bi upokojencem z najnižjimi pokojninami prinesla le nekaj evrov višjo pokojnino mesečno. Po navedbah poslanke naj bi bilo v Sloveniji upokojencev, ki prejemajo najvišjo pokojnino, že ok. 3000, kar naj bi bilo kar trikrat več kot pred štirimi leti.

V zvezi s posredovanimi vprašanji z vidika predloga ZPIZ-2 pojasnjujemo sledeče:

1. V razredu nad 1.800 evrov gre za uživalce starostne pokojnine, katerih bruto znesek pokojnine (brez odtegnjene akontacije dohodnine) presega 1800 evrov. V marcu 2016 je bilo uživalcev, katerih znesek izplačane pokojnine (z odtegnjeno akontacijo dohodnine) presega 1800 evrov, 1530. Dva uživalca vojaške pokojnine imata bruto znesek pokojnine višji od 1800 evrov, njuni izplačani pokojnini pa sta nižji od 1800 evrov.

2. Spodaj je padajoče razvrščenih sto najvišjih zneskov izplačanih pokojnin za marec 2016. Vse so prejeli uživalci starostne pokojnine.

1.	2.580,56	51.	2.157,98
2.	2.513,16	52.	2.157,95
3.	2.375,84	53.	2.155,85
4.	2.320,99	54.	2.153,65
5.	2.299,20	55.	2.151,62
6.	2.281,94	56.	2.151,53
7.	2.258,81	57.	2.150,43

8.	2.256,89	58.	2.146,06
9.	2.251,71	59.	2.143,93
10.	2.239,90	60.	2.141,25
11.	2.227,51	61.	2.140,49
12.	2.226,66	62.	2.134,39
13.	2.226,66	63.	2.133,51
14.	2.224,72	64.	2.131,56
15.	2.224,72	65.	2.131,14
16.	2.222,28	66.	2.131,09
17.	2.218,09	67.	2.129,94
18.	2.216,31	68.	2.129,27
19.	2.215,43	69.	2.129,08
20.	2.213,70	70.	2.127,72
21.	2.212,84	71.	2.127,72
22.	2.295,24	72.	2.127,58
23.	2.209,05	73.	2.127,00
24.	2.206,88	74.	2.126,75
25.	2.206,36	75.	2.125,62
26.	2.203,40	76.	2.124,29
27.	2.203,34	77.	2.121,43
28.	2.201,89	78.	2.118,32
29.	2.200,76	79.	2.116,98
30.	2.200,76	80.	2.115,50
31.	2.199,03	81.	2.114,68
32.	2.199,03	82.	2.112,86
33.	2.197,60	83.	2.112,67
34.	2.191,43	84.	2.112,36
35.	2.188,15	85.	2.110,20
36.	2.182,07	86.	2.109,79
37.	2.181,03	87.	2.108,51
38.	2.177,93	88.	2.108,34
39.	2.176,58	89.	2.107,70
40.	2.173,48	90.	2.105,53
41.	2.172,61	91.	2.104,90
42.	2.171,16	92.	2.102,74
43.	2.166,68	93.	2.102,63
44.	2.166,68	94.	2.102,17
45.	2.166,02	95.	2.101,89
46.	2.164,49	96.	2.101,51
47.	2.164,49	97.	2.099,72
48.	2.164,49	98.	2.099,72
49.	2.160,17	99.	2.098,95
50.	2.158,35	100.	2.098,70

3. Do porasta najvišjih pokojnin v zadnjih letih prihaja predvsem zaradi spremembe strukture zavarovancev, ki se starostno upokojujejo. V primerjavi s prejšnjimi obdobji, ko je bilo več zavarovancev z nižjo izobrazbo, je sedaj več starostnih upokojencev, ki so delali na višje plačanih delovnih mestih (z univerzitetno izobrazbo). Potrebno je poudariti, da je delež starostnih upokojencev s pokojninami, višjimi od 1.800 evrov, še vedno majhen, saj je v letu 2015 znašal 0,8 %.

Do višjih odmer prihaja tudi zaradi odlaganja starostne upokojitve, kar posledično pomeni višjo starostno pokojnino. Že prejšnji Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-1, v skladu s katerim se zavarovanci še vedno upokojujejo (v letu 2015 več kot 40 %), je določal bonuse za odložitev starostne upokojitve:

- pri odmeri starostne pokojnine zavarovancu ali zavarovanki, ki sta dopolnila daljšo delovno dobo od polne, ki je za moške določena v višini 40 let, za ženske pa 38 let, se vrednotenje daljše delovne dobe poveča predvsem v primerih, ko je le-ta dosežena pred polno starostjo. Polna starost za moške znaša 63 let, pri ženskah pa 61 let.

  Leto daljše delovne dobe od polne:

Moški	Ženska	Vrednost posameznega leta delovne dobe
41. leto	39. leto	3,0 %
42. leto	40. leto	2,6 %
43. leto	41. leto	2,2 %
44. leto	42. leto	1,8 %
45. in vsako naslednje leto	43. in vsako naslednje leto	1,5 %

- zavarovancu, ki je izpolnil pogoje za pridobitev pravice do starostne pokojnine, in ostane v zavarovanju po dopolnitvi polne starosti, se pokojnina, ki mu je odmerjena glede na pokojninsko dobo in pokojninsko osnovo, poveča za vsak mesec zavarovanja po dopolnitvi navedene starosti, na naslednji način:

Starost ob upokojitvi		Odstotek povečanja
moški	ženske	na mesec
od 63. do 64. leta	od 61. do 62. leta	0,3 %
od 64. do 65. leta	od 62. do 63. leta	0,2 %
od 65. do 66. leta	od 63. do 64. leta	0,1 %
66 let in več	64 let in več	0,0 %

Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 prav tako določa bonuse za odložitev starostne upokojitve, ki so še ugodnejši kot po prej veljavnem ZPIZ-1:

- ženski, ki je v letu 2016 dopolnila najmanj 59 let starosti ter 39 let in 4 mesece pokojninske dobe brez dokupa in je odložila uveljavitev pravice do starostne pokojnine, se vsako nadaljnje leto pokojninske dobe brez dokupa, dopolnjene v obveznem zavarovanju po uveljavitvi ZPIZ-2, vendar največ do treh zaporednih let zavarovanja, ovrednoti tako, da so vsaki trije meseci pokojninske dobe brez dokupa vredni 1 %. Eno

leto tako odložene upokojitve je namesto 1,41 % vredno 4 %, tri leta pa 12 % namesto 4,23 %.

- moškemu, ki je v letu 2016 dopolnil najmanj 59 let in 4 mesece starosti ter 40 let pokojninske dobe brez dokupa, se eno leto odložene starostne upokojitve vrednoti v višini 4 % namesto 1,25 %, tri leta pa so namesto 3,75 % vredna 12 %.

4. Pridobitev pravice do starostne pokojnine borcev NOV je nazadnje urejal Zakon o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (U.l. SFRJ, št. 23/82 s spremembami), ki je veljal v obdobju od 1. 7. 1983 do 31. 3. 1992. Za borce NOV so se štele osebe, katerim se je ves čas od vstopa v narodnoosvobodilni boj oziroma od začetka aktivnega in organiziranega dela za narodnoosvobodilni boj pa do 15. maja 1945, nepretrgoma štel v pokojninsko dobo v dvojnem trajanju. Pravico do starostne pokojnine so pridobili, ko so izpolnili predpisano starost in dopolnili potrebno dolžino pokojninske dobe. Za borce NOV pred 9. 9. 1943 (z njimi so bili izenačeni tudi t.i. primorski borci, ki so v NOV vstopili najkasneje do 13. 10. 1943) so pravico do starostne pokojnine pridobili pod milejšimi pogoji, kot so sicer veljali za t.i. splošne zavarovance, vključene v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (5 let krajša pokojninska doba oziroma 5 let nižja starost), medtem ko so borci NOV od 9. 9. 1943 dalje pravico do starostne pokojnine pridobili pod enakimi pogoji kot vsi ostali zavarovanci. Tako kot splošnim zavarovancem se je tudi borcem NOV starostna pokojnina odmerila na podlagi plač, od katerih so bili plačani prispevki za obvezno zavarovanje oziroma zavarovalnih osnov, na podlagi katerih so bili zavarovani v določenem obdobju, ki je bilo podlaga za izračun pokojninske osnove, ob upoštevanju dejansko dopolnjene pokojninske dobe. Razlika je bila v tem, da je bila za borce NOV pred 9. 9. 1943 določena ugodnejša lestvica za odmero pokojnine, da so imeli pravico do odmere pokojnine na podlagi 5 letnega povprečja plač (po splošnih predpisih se je upoštevalo 10-letno povprečje), najmanj pa od t.i. zajamčene pokojninske osnove. Borcem NOV od 9. 9. 1943 dalje se je pokojnina odmerila na enak način kot drugim zavarovancem, s tem, da so imeli pravico do povečanja pokojnine, če je njihova pokojnina glede na dopolnjeno pokojninsko dobo znašala manj kot 85 % pokojninske osnove. Povečanje je bilo odvisno od leta vstopa v NOV (borcu NOV od 9. septembra 1943 za 60 %, borcu NOV od leta 1944 za 30 %, borcu NOV od leta 1945 za 10 %), povečala pa se je največ do 85 % pokojninske osnove. Borci NOV, ki so nosilci »Partizanske spomenice 1941«, so na podlagi Zakona o temeljnih pravicah imetnikov »Partizanske spomenice 1941« imeli pravico do pokojninskega dodatka, ki je enak razliki med pokojnino in njegovim 100-odstotnim povprečnim mesečnim dohodkom v zadnjih 12 mesecih pred upokojitvijo.

Od 1. 4. 1992 dalje Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za borce NOV ne določa več posebnih pogojev za pridobitev pravice ter odmero starostne pokojnine. V primeru smrti uživalca pokojnine - borca NOV pa se družinskim članom družinska oziroma vdovska pokojnina odmeri od pokojnine, do katere je imel uživalec pokojnine pravico ob smrti.

V obračun obveznosti Republike Slovenije zajemamo samo primere, pri katerih je priznana pravica zaradi upoštevanja udeležbe v NOB, udeležbe v španski vojni, statusa narodnega heroja ali nosilca Partizanske spomenice 41, v višjem znesku, kot bi bila brez tega.

Podatki o številu uživalcev v posameznem letu in povprečni višini pokojnin za december posameznega leta (upoštevani so zneski pokojnin zavarovancev, ki so zajeti v obračun obveznosti RS):

Leto	Vrsta pokojnine

		starostna	invalidska	družinska/vdovska
2007	število	10.036	2.549	12.359
	znesek	696,13	597,87	417,63
2008	število	9.217	2.340	12.764
	znesek	751,07	646,99	435,07
2009	število	8.340	2.110	12.334
	znesek	773,66	665,52	445,26
2010	število	7.524	1.878	11.813
	znesek	785,80	675,83	450,63
2011	število	6.725	1.673	11.227
	znesek	788,95	680,15	452,70
2012	število	6.022	1.444	10.423
	znesek	600,98	597,41	374,67
2013	število	5.129	1.256	9.553
	znesek	792,10	680,60	449,32
2014	število	4.541	1.096	8.950
	znesek	794,64	678,55	449,57
2015	število	3.956	931	8.380
	znesek	798,07	679,84	450,65

Najstarejša uživalka starostne pokojnine je dopolnila 105, najmlajša pa 78 let starosti.

S spoštovanjem,

dr. Anja Kopač Mrak
MINISTRICA